

І. О. Петренчук

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент

Н. Д. Борисенко

Особливості реалізації конфлікту в персонажному мовленні сучасної англомовної прози

Конфлікт взагалі, і мовленнєвий конфлікт зокрема, виникають тоді, коли комуніканти демонструють несумісні інтереси, цілі та погляди [3: 242]. Конфлікт, як стан протиборства двох сторін, виникає в галузі цілей, інтересів та потреб, у результаті якого кожна зі сторін активно і свідомо наносить збитки протилежній стороні [1: 168].

Конфліктний тип спілкування зазвичай описується за допомогою термінів комунікативна невдача, мовний конфлікт та найбільш адекватний для прагматичних досліджень мовленнєвий або комунікативний конфлікт. Останній термін, як і термін комунікативна поведінка дозволяє сфокусувати увагу як на мовних і мовленнєвих, тобто вербальних, так і невербальних складових конфлікту [2: 93]. Як результат комунікативний конфлікт виникає в тому випадку, коли один зі співрозмовників свідомо ініціює комунікативні дії, спрямовані на нанесення збитку партнеру.

Конфліктна комунікативна поведінка є наслідком застосування некооперативних стратегій змагання та домінування, коли мовець ігнорує інтереси співбесідника або ставить власні інтереси вище.

У процесі конфліктного спілкування значне місце займає лайливе мовлення з різноманітним засобів негативної оцінки поведінки й особистості адресата, від експресивних слів і конструкцій, що знаходяться в межах літературного слововживання, до вульгаризмів [1: 136].

“You dumped her out?”

“Year.” He pulled at the faded denim then ripped the jeans open from the knee to the hem. “I dumped her out.”

“That’s what you were going to do to me, wasn’t it,” the girl yelled. “Dump me off like some stray dogs.” Her voice slid into a higher register. “You son of a bitch.” (1, 49-50)

В наведеному прикладі конфлікт починається, коли дівчина запитує хлопця, чи він «кинув» свою подружку, при цьому мовець використовує питання з прямим порядком слів (*You dumped her out?*), яке свідчить про її впевненість у відповіді. Він підтверджує цей факт (*I dumped her out*”), що викликає невербальну реакцію дівчина, яка кричить на хлопця (*the girl yelled*). Негативна реакція дівчини викликана паралелями, які вона проводить між відношенням хлопця до своєї дівчини та до себе. Її впевненість в тому, що хлопець вчинив би з нею так само (використання розділового питання) призводить до подальшої істеричної реакції та реалізації тактики образи. Під час сварки вона підвищує голос (*Her voice slid into a higher register*) та використовує лайливу, образливу лексику (*You son of a bitch*).

Таким чином, аналіз персонажного мовлення показує, що конфлікт є комунікативною подією, яка виникає, якщо комуніканти налаштовані на протиборство та свідоме нанесення збитків одне одному вербальними та невербальними засобами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Герасіна Л.М. Конфліктологія: [навч. пос.] / Герасіна Л.М., ПановМ.І., Осіпова Н.П. – Харків: Право. 2002. – 256 с.
2. Здравомыслов А. Г. Социология конфликта. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 317 с.
3. Фролова І.Є. Вербалізація конфлікту в дискурсі // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. – Харків: Константа, 2005. – С.237-262.
4. Letts B. Where the Heart Is. – USA: Time Warner Company, 2000. – 376 p.